

FURSTEN I NÄTET

av Sajma Sarafiloski

Dramatisering av Jonas Bernander

Teodok-versionen

171219

ROLLER:

SAJMA, 40-årsåldern, ena handen kraftigt vanställd

IVAN, 40-årsåldern

MODERN, 65-årsåldern

MIRA, kan vara allt från tonåring till cirka 40

DEN SERBISKE BONDEN

DEN MUSLIMSKE BONDEN

LÄKARE, 4 stycken

SHAITANER, djävulska väsen

MAGISTERN

SKOLBARN, ett antal

AIDA, MAJA, MILENA, SUZANA, flickor

MIRAS MORMOR

KVINNOR I BYN, 4 stycken

FARIS

MIRAS BROR

BARNMORSKAN

CHEFEN

DOMAREN

EXPERTEN

ARBETSFÖRMEDLAREN

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

SEKRETERAREN

POLISER, 2 stycken

TJEJEN

KIOSKCHEFEN

HYRESVÄRDINNAN

OBSTETRIKERN

APOTEKAREN

FOLKBOKFÖRINGSTJÄNSTEMANNEN
INDUSTRIDIREKTÖREN
FACKOMBUDET
GRÄNSPOLISEN
DEN SVENSKA TJÄNSTEMANNEN
PSYKIATERN
LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

MILJÖER:

Ett dagrum på en flyktingförläggning - som samtidigt är en scen för SAJMAS minnen.

En vårdcentral

Scen 1.

(IVAN sitter i dagrummet på flyktingförläggningen. Han lägger pussel och dricker te ur en stor kopp. Efter en stund gör SAJMA storstilad entré - musik spelar, spotlights lyser, ett följe statister bereder väg för henne, o.s.v. Kanske sjunger SAJMA en sång uppbackad av hela ENSEMBLEN inklusive MIRA och MODERN. IVAN tar dock ingen notis om något av detta utan fortsätter att lägga pussel. Han sitter kvar på scenen hela tiden, i sin egen värld. Till slut räcker någon högtidligt över en tjock och sliten anteckningsbok till SAJMA, och hon börjar läsa ur den.)

SAJMA

Så är det sagt: Det kommer att födas en flicka i Bosnien. Ett sånt barn föds bara vart hundra år. Ett sånt barn föds bara där det finns en stor hemlighet. Flickan kommer att vara sjuk, och det måste bli krig för att hon ska kunna bli frisk. Flickan är Fursten. Hon är den som vill alla människor gott, och som en gång för alla ska befria världen från religionerna och skapa fred på jorden. Men allt kommer att vara dolt för henne. Hon kommer inte att minnas vem hon är förrän hon själv föder ett barn under kriget.

(MODERN och MIRA är på något sätt närvarande under hela pjäsens gång.)

Scen 2.

SAJMA

Mira? Mira, kom. Nu börjar det.

MIRA

Nu börjar allt från början.

SAJMA

Vår by heter Isekovci och ligger på Glamoč-slätten.

MIRA

Den är omgiven av berg på tre sidor.

SAJMA

Som ett stort U.

MIRA

Somrarna är heta.

SAJMA

Det regnar på hösten.

MIRA

Och det snöar på vintern.

SAJMA

Slätten är bördig.

MIRA

Potatis.

SAJMA

Vilken potatis.

MIRA

Glamočslätten är känd för sin potatis.

SAJMA

Det finns knölar som väger ett helt kilo.

(DEN SERBISKE BONDEN och DEN MUSLIMSKE BONDEN står vid sidan och diskuterar något jordbruksrelaterat.)

MIRA

Om man frågar en bonde från Glamoč... *(Vänder sig mot DEN SERBISKE BONDEN.)* Hallå där, har ni fått god potatisskörd i år?

(DEN SERBISKE BONDEN fattar inte.)

MIRA

Då svarar han...

(DEN SERBISKE BONDEN fattar inte.)

MIRA

Hallå där, har ni fått god potatisskörd i år?

DEN SERBISKE BONDEN

Jaha! *(Polletten trillar ner.)* Tja, årets första skörd var bra. Men den andra var inget vidare.

(SAJMA, MIRA och DEN SERBISKE BONDEN skrattar. BÖNDERNA fortsätter sitt jordbruksprat vid sidan.)

SAJMA

I ena änden av byn står två låga hus tätt tillsammans.

MIRA

De står lutade mot varandra.

SAJMA

De hjälper varandra att stå upp och överleva.

MIRA

En rosenbuske skyddar mot vägdammet.

SAJMA

Det är där jag föds. Mor? Mor, berätta om när jag föddes.

MODERN

Klockan var prick tio. Jag hade bakat potatisar till hela familjen och satt på bordet. Just när jag tog den första tuggan kändes det som en stöt genom ryggen. Jag sprang in i det lilla rummet och så trillade du ut i mina dimije¹. Bara så där.

SAJMA

Bara så där!

MODERN

Du föddes utan komplikationer. Och alla vet att den som gör det kommer att få ett svårt liv.

SAJMA

Närmast oss bor fyra andra muslimska familjer.

MIRA

Precis intill ligger tio hus där vi ortodoxa bor.

SAJMA

Serberna.

MIRA

I det gröna huset bor jag.

¹ Pösiga byxor, ofta färgglada, som traditionellt bärs av muslimska kvinnor på Balkan.

SAJMA

Mira bor tvärs över vägen men vi leker aldrig med varandra.

MIRA

Inte än.

SAJMA

Bredvid Miras hus ligger elva muslimska hus.

MIRA

Och sen kommer sex serbiska till.

SAJMA

Trettiotvå familjer tillsammans i vår by på Glamočslätten.

MIRA

När en muslim och en serb pratar med varandra märks ingenting.

DEN SERBISKE BONDEN

Ja, men du kan få låna min spade.

DEN MUSLIMSKE BONDEN

Det var vänligt av dig. Fint väder idag förresten.

SAJMA

Men när den andre inte hör på... Du, varför hatar serberna muslimerna?

DEN SERBISKE BONDEN

De är ättlingar till turkarna som hade all makt här förut. Dessutom - när de har skitit torkar de sig inte i röven.

SAJMA

Och varför hatar muslimerna serberna?

DEN MUSLIMSKE BONDEN

Alla kommunister är serber. Titos makt är egentligen serbisk makt.
Och dessutom torkar de sig inte i röven när de har skitit.

SAJMA

Men vi lever alla tillsammans.

MIRA

Och ännu är kriget långt, långt borta.

Scen 3.

SAJMA

Så är det sagt: Det måste bli krig så att alla de som hetsar för kriget kan avslöjas. De onda. Shaitanerna. Alla de som kämpar för att sprida sin religion och sin politik över världen. Men det är inte de som har den verkliga makten. Fursten som ska befria människorna kommer att sitta hemma i sitt hus i Bosnien och vänta tills tiden är inne. Men Fursten kommer att vara sjuk. På sin arm kommer hon att bära tecknet som berättar vem hon egentligen är.

Scen 4.

(Fyra stycken LÄKARE svärmar runt SAJMA.)

LÄKARE 1

Herregud, vad har hänt med flickans hand?

SAJMA

Nu är jag sex år gammal. Vi har kört tio mil till sjukhuset i Livno.

LÄKARE 2

Den är ju helt svart.

LÄKARE 3

Åh, fy, det är mask!

LÄKARE 4

Hela såret är fullt med mask.

LÄKARE 1

Vad har flickan råkat ut för?

LÄKARE 3

Det värsta jag har sett.

LÄKARE 4

Ska jag ringa militärsjukhuset i Travnik?

LÄKARE 2

Nej, den där måste vi kapa direkt. Nedanför armbågen.

LÄKARE 1

Vänta.

LÄKARE 2

Jag hämtar sågen.

LÄKARE 1

Vänta.

LÄKARE 3

Vad väger flickan egentligen?

LÄKARE 4

Fjorton-femton kilo?

(Paus.)

MODERN

Sajma?

SAJMA

Ja, mor?

MODERN

Du ska säga att du har bränt dig på kokande vatten. Om du säger sanningen kommer ingen att tro på dig. De kommer att tycka att du är galen. Och då måste du bo på dårhus.

SAJMA

Dårhus?

MODERN

Ja. Alldeles ensam.

LÄKARE 1

Såja, Sajma lilla. Det kommer att gå bra det här. Ni behöver inte vara oroliga. Nu ska vi tvätta ren din hand. Så där. *(Paus.)* Berätta nu för mig vad som har hänt.

SAJMA

Jag har bränt mig.

LÄKARE 1

Mhm.

SAJMA

Jag har bränt mig på kokande vatten.

LÄKARE 1

Är det riktigt säkert?

SAJMA

(Nickar.)

LÄKARE 1

Jaha, jaha. Går du i skolan, Sajma?

SAJMA

Snart.

LÄKARE 1

Tror du att det finns en boll där i skolan?

SAJMA

Kanske.

LÄKARE 1

Om du ska kunna fånga den bollen behöver du ha två händer.

(LÄKARE 1 sätter en mask över SAJMAS mun.)

LÄKARE 1

Kan du räkna?

SAJMA

(Nickar.)

LÄKARE 1

Får jag höra?

SAJMA

Ett, två, tre, fyra, fem, sex, sju...

(SAJMA somnar.)

Scen 5.

SAJMA

Så är det sagt: Flickan i Bosnien kommer att glömma sanningen om vem hon är. Hon kommer att glömma sitt första möte med shaitanerna. Flickan ska leka utanför byn när shaitanerna kommer. Tungasteg och grova röster och röda ögon.

(SHAITANERNA närmar sig SAJMA.)

SAJMA

(Återger SHAITANERNAS röster)

"Där är hon. Hon bär märket. Hon är Fursten. Där är hon som vill stoppa alla krig. Hon måste dö."

SAJMA

Flickan ska springa och springa, långt bort från byn, ut över fälten. Hack i häl ska shaitanerna följa. Var ska hon gömma sig? Högst uppe på klippan. Så är det sagt: Fursten är en högt uppsatt person. Hon ska gömma sig högt. I grottan ska hon gömma sig och shaitanerna ska komma nära, nära.

SAJMA

(Återger SHAITANERNAS röster)

"Hon gömde sig här. Nej... här är ett spindelnät över hela grottöppningen. Här kan hon inte vara."

SAJMA

Flickan som är en furste ska ligga kvar länge, länge. Till slut ska hon öppna ögonen och se att det är sant - en spindel har spunnit sitt nät över grottans öppning. Nätet glittrar så vackert i solen. Spindeln har räddat Fursten undan shaitanerna.

Scen 6.

(I skolan.)

MAGISTERN

Godmorgon, barn!

MIRA och ANDRA SKOLBARN

Godmorgon magistern!

SAJMA

(Lite efter.)

Godmorgon magistern.

MAGISTERN

Välkommen till klassen, Sajma. Har du ingenstans att sitta?

SAJMA

Nej.

MAGISTERN

Där, bredvid Mira.

MIRA

Jag vill inte sitta med henne. Hon är en krympling.

MAGISTERN

Jaså? Vem vill göra det då? *(Paus.)* Den som vill sitta med Sajma räcker upp en hand. *(Paus.)* Nehej, då sitter du längst fram och de andra får turas om att sitta bredvid dig. Sch! Vet någon vilket år Andra världskriget började?

(SAJMA räcker snabbt upp den deformerade handen. Hon kommer på sig, tar ner den och räcker upp andra handen.)

MAGISTERN

Ja?

SAJMA

År 1939, magistern.

MAGISTERN

Rätt.

SAJMA

Jag räcker upp handen på varenda fråga. Jag kan alla svaren. Jag är alltid bäst i klassen.

(SAJMA, MIRA och SKOLBARNEN reser sig.)

SAJMA, MIRA och SKOLBARNEN

(Sjunger anförda av MAGISTERN. Käckt och barnsligt:)

Alla pionjärer små, sanna militärer
Växer högre varje dag, som det gröna gräset
Död åt fascismen
frihet åt vårt starka folk
Mor och far är stolta över sina pionjärer²

SAJMA

Alla sjunger samma sång. Alla barn i hela Jugoslavien. Men efter skolan går jag alltid ensam hem till byn över alla vattenpölar.

MIRA

Hej.

SAJMA

Hej Mira. Och Aida och... Maja och Milena och Suzana.

² "Pionjärsången" som alla jugoslaviska barn fick lära sig under Tito-eran. Min översättning. Melodi finns här: <https://www.youtube.com/watch?v=sWaX0vZfdZU>

MIRA

Sajma, var bor du nånstans?

SAJMA

I huset med...

MIRA

Ja, var ligger ert hus?

SAJMA

(Pekar med den friska handen.)

Där.

MIRA

Var då?

SAJMA

Där.

MIRA

Varför pekar du med vänster hand?

SAJMA

För att...

MIRA

Vad har du där?

SAJMA

Inget.

MIRA

Får jag se?

SAJMA

Nej.

MIRA

Jo, får jag se!

DE ANDRA FLICKORNA

Få se! Får vi se!

MIRA

Visa handen!

DE ANDRA FLICKORNA

Visa handen!

(Den deformerade högerhanden kommer fram.)

MIRA

Usch!

DE ANDRA FLICKORNA

(Ad lib:)

Usch! Åh, vad äckligt! Fy!

MIRA

Krympling!

DE ANDRA FLICKORNA

Krympling!

MIRA och DE ANDRA FLICKORNA

Krympling! Krympling!

(SAJMA slår i tur och ordning MIRA och DE ANDRA FLICKORNA hårt i ansiktet och rusar till MODERN.)

MODERN

Sajma? Slog du Mira?

SAJMA

(Svarar inte.)

MODERN

Och Aida och Maja och Milena och Suzana?

SAJMA

(Svarar inte.)

MODERN

Så de blödde?

SAJMA

(Svarar inte.)

MODERN

Deras mödrar var här minsann. Allihop. En liten parad på förstukvisten.

SAJMA

(Svarar inte.)

MODERN

Sajma?

SAJMA

De vill inte leka med mig och de springer ifrån mig så jag måste gå ensam. Och de säger att jag är en krympling.

MODERN

Ja, de sa det, mödrarna. "Krymplingen har klått upp våra döttrar."
Ensam. Med en hand. (*Paus.*) Kristna. Kaffirer. Veklingar är vad de
är. Nåja. Nu blir det så här: Imorgon bitti kommer Mira hit och
hämtar dig och hädanefter går ni till skolan tillsammans.

Scen 7.

SAJMA

Det finns många sätt att få en bästis.

MIRA

Vill du ha en smörgås? Det är med kajmak³.

SAJMA

Åh, så gott bröd!

MIRA

Det är mormor som bakar. Det är hälften köpemjöl och hälften hemmagjort. Och så gnider hon in plåten med bivax. Och hon kokar massor av mjölk och gör kajmaken i ett stort kar. Du kan väl komma hem till oss och titta?

SAJMA

Kan jag komma hem till er?

MIRA

Ja.

SAJMA

Gröna huset tvärs över vägen. Jag har aldrig varit hemma hos Mira förut. På trappan sitter hennes mormor.

MIRAS MORMOR

Goddag, Sajma lilla.

SAJMA

Goddag.

3 Gräddig färskost från Balkan.

MIRAS MORMOR

Vart är du på väg då?

SAJMA

In till Mira för att göra läxorna.

MIRAS MORMOR

Nej du, Sajma lilla. Gå du dina egna vägar istället.

(SAJMA tvekar.)

MIRAS MORMOR

Inte får du umgås med Mira.

(SAJMA tvekar.)

MIRAS MORMOR

Du är ju muslim! Kila nu hem med dig.

(SAJMA vänder skamset om.)

MIRA

Sajma! Ta stegen!

(SAJMA klättrar upp till MIRAS rum i smyg.)

SAJMA

Är det här ditt rum?

MIRA

Sch!

SAJMA

(viskar:)

Är det här ditt rum?

MIRA

Ja.

(SAJMA får syn på en bild på väggen.)

SAJMA

Vem är det?

MIRA

Jungfru Maria.

SAJMA

Vi leker och läser och skrattar och pluggar. Varje dag.

MIRA

Men aldrig så mormor ser oss.

SAJMA

Din carza⁴ är så fin.

MIRA

Äsch, tråkig. Och tung. Jag skulle vilja ha såna där stora byxor istället.

SAJMA

Dimije heter det. De är inte alls sköna.

MIRA

Vi byter!

(SAJMA och MIRA byter kläder med varandra.)

4 Traditionell enfärgad yllekjol.

MIRA

Tänk om någon skulle se oss?

SAJMA

De skulle jaga ut oss ur byn!

MIRA

Mormor skulle pissa på sig!

SAJMA

Nu är jag serb! Hej du turk! Olyckans gudfader!

MIRA

Ni vlacher⁵ är alla lika elaka! Tvi!

SAJMA

Baliija⁶! Ba-li-ja!

MIRA

Dö, din äckliga lilla četnik⁷!

(SAJMA och MIRA låtsas skjuta varandra med kulsprutor. De dör dramatiskt och skrattar.)

5 Nedsättande benämning på serber.

6 Nedsättande benämning på bosniaker/muslimar.

7 Nedsättande benämning på nationalistiska militära serbiska grupper.

Scen 8.

(SAJMA betraktar sin hand.)

SAJMA

Lillfingret är orörligt och böjt. Ringfingret avskuret på mitten. Långfingret och pekfingret är sneda. Tummen är rak men jag kan inte röra den. Hela handen är smal, krokig och förkrympt. Tre grova ärr löper ända upp till armbågen. Kvinnorna i byn stirrar och skakar på huvudet.

KVINNA I BYN 1

Flickan kan väl inte arbeta med den handen.

SAJMA

Jo.

KVINNA I BYN 2

Hon kan väl inte städa.

SAJMA

Jo.

KVINNA I BYN 3

Eller laga mat.

SAJMA

Jo!

KVINNA I BYN 4

Sanna mina ord, den där handen för otur med sig. Det är synd om flickan, det är ingen mening att hon lär sig att väva och sticka för hon kommer ändå aldrig att bli gift. Hon kommer att bli ensam kvar här i Isekovci hela sitt liv.

SAJMA

Så är det sagt: De tre ärren ska vara tecknet på furstens arm. Men ingen ska veta. Inte ens fursten själv. Ärren ska finnas där för alla att se, men ingen ska ännu förstå deras sanna innebörd.

(SAJMA ger anteckningsboken till MAGISTERN.)

MAGISTERN

Sajma?

SAJMA

Ja, magistern?

MAGISTERN

Det är viktigt att du lär dig att skriva ordentligt. Du kan hålla pennan hur du vill, men du måste lära dig att skriva.

SAJMA

Ja, magistern.

(Han överräcker anteckningsboken.)

MAGISTERN

Skriv en sida varje dag. Om vad du har gjort under dagen, vad du funderar på, vad du drömmer om. Vad som helst. För att bli människa på riktigt måste man beskriva sitt liv.

(SAJMA skriver mödosamt.)

Scen 9.

SAJMA

Så är det sagt: Flickan från Bosnien kommer att möta en man från Makedonien. De kommer att älska varandra för evigt och få tre barn tillsammans. Det tredje barnet ska födas under kriget, och det är då Fursten kommer att minnas allt. Det är då sanningen kommer att uppenbaras.

(På tandläkarmottagningen. En ung man, FARIS, sitter redan i väntrummet när SAJMA kommer dit.)

TANDSKÖTERSKA

Välkommen. Slå dig ner så ropar tandläkaren strax upp dig.

SAJMA

Nu är jag sexton år. Och där sitter det en kille i väntrummet. En kille med tjocka glasögon.

(SAJMA sätter sig bredvid FARIS och sneglar förstulet och lite flirtigt på honom.)

FARIS

God dag.

SAJMA

God dag.

(FARIS tittar på SAJMAS hand. Hon märker det och han slår snabbt ner blicken.)

SAJMA

Jag blev biten av en björn.

FARIS

Jaha.

SAJMA

Snygga glasögon. Får jag prova?

(FARIS ger sina glasögon till SAJMA och hon provar dem.)

SAJMA

Du är ju helt blind ju.

FARIS

Ja.

SAJMA

Kan du ens arbeta?

FARIS

Jag är elektriker.

SAJMA

Var då?

FARIS

Här i Livno. Vad heter du?

TANDSKÖTERSKAN

Sajma, varsågod!

SAJMA

Vi ses sen.

FARIS

Vi ses sen.

SAJMA

Jag hade inga hål. Han hade två. Han heter Faris. Vi tar en promenad. Han berättar lite om sig, jag berättar lite om mig. Så där som man gör... *(Till FARIS:)* Hej då.

FARIS

Hej då.

SAJMA

Sen dyker han plötsligt upp hemma vid huset i Isekovci.

FARIS

God dag, Sajma.

SAJMA

Kom.

(MODERN ser dem och SAJMA försöker dra FARIS undan hennes vakande öga. De smyger undan och viskar till varandra. Kanske en liten puss i hemlighet.)

MODERN

Vem var det?

SAJMA

Han heter Faris. Han bor i Livno och...

MODERN

Är han muslim?

SAJMA

Ja.

MODERN

Bra.

SAJMA

Faris och jag hör ihop på nåt vis. De där tjocka glasögonen... Han är också handikappad.

FARIS

Du?

SAJMA

Ja?

FARIS

Vad är det som har hänt med din hand?

SAJMA

Jag blev biten av en björn, sa jag ju.

FARIS

Får jag se?

(SAJMA räcker tvekannde fram handen. FARIS tar fram en ring och sätter den på ett finger.)

FARIS

Nu är vi förlovade.

(Paus. SAJMA är stum.)

FARIS

Kom, jag följer dig hem.

(I en skogsdunge ligger FARIS med SAJMA. Hon vill inte men protesterar inte. En våldtäkt utan våld.)

SAJMA

Han... vi... låg med... han låg med mig.

MIRA

Bara så?

SAJMA

Bara så.

MIRA

Och sen då?

SAJMA

Ingenting. Jag gick hem. Vadå?

Scen 10.

SAJMA

Så är det sagt: Flickan från Bosnien kommer att gifta sig med en man från Makedonien. De kommer att få ett barn när det är krig, och sen tvingas de fly till ett annat land. Shaitanerna kommer att jaga henne, och det nya landet kommer att försöka skicka tillbaka henne med flygplan. Flickan kommer att vara sjuk, men hon kommer att bli frisk med hjälp av sin anteckningsbok och en läkare.

Scen 11.

(På stadshotellet. Musik, mycket folk. SAJMA och MIRA och MIRAS BROR dansar.)

SAJMA

Mira, kom. Nu är vi på stadshotellet i Livno. Och din bror är med.

(SAJMA får syn på FARIS.)

SAJMA

Oj. Hej.

FARIS

Din hora.

SAJMA

Faris?

FARIS

Vad gör du? Du är förlovad. Du ska sitta hemma och förbereda din hemgift.

SAJMA

Faris...

FARIS

Ge mig ringen.

SAJMA

Du...

FARIS

Ge mig ringen! Vad gör du här? Dansar på stadshotellet? Med en främmande man?

SAJMA

Men... det är hennes bror.

FARIS

Är han serb!?

(FARIS slår SAJMA i ansiktet. Helt oväntat slår SAJMA tillbaka, hårdare. FARIS ryggar tillbaka. Musiken tystnar tvärt.)

MIRA

Och sen går två månader utan att du får mens.

SAJMA

Faris kusin är barnmorska.

(Paus.)

SAJMA

Så är det sagt: Hon kommer att föda ett barn. Hon kommer att föda en pojke när det är krig.

(BARNMORSKAN kommer och ger SAJMA en näve tabletter.)

SAJMA

Men det är inte krig ännu. Det är inte det här barnet. Det här barnet kommer aldrig att födas. *(Sväljer tableterna.)* Efter tio dagar föder jag ett dött barn. Och det är slutet på den historien.

Scen 12.

SAJMA

Mor, jag ska gå gymnasiet.

MODERN

Vad ska det tjäna till?

SAJMA

Jag ska lära mig allt om hur världen hänger ihop.

MODERN

Lyssna till Guds ord istället.

SAJMA

Jag ska flytta in till stan.

MODERN

Det har vi inte råd med.

SAJMA

Jag kan försörja mig själv.

CHEFEN

Söker fröken platsen som städerska? Jaha, jaha. Men frökens hand... Då måste vi ha ett läkarintyg på att fröken klarar av att arbeta.

SAJMA

(Sträcker fram ett papper.)

Här.

CHEFEN

Jaha, jaha. Nej, det går inte. Fröken är ju krympling.

SAJMA

Men, kamrat...

CHEFEN

Och förresten har jag hört att fröken går en gymnasieutbildning, så när hon är klar kommer hon väl att begära att få jobba här på kontoret. Och det går ju rakt inte.

SAJMA

Då, kamrat, anmäler jag er till arbetsdomstolen.

DOMAREN

Mål 23:146. Stämningsansökan mot Glamočs kommun. Har fröken konsulterat medicinsk expertis för att fastställa sin arbetsförmåga?

SAJMA

Ja, här är...

DOMAREN

Tack, vi har vår egen expert. Fröken konsulterar honom omgående.
(Slår med domarklubban.)

SAJMA

God dag, det var alltså min hand...

EXPERTEN

Fröken passar bra i den där kjolen.

SAJMA

Tack...?

EXPERTEN

Ja, den är kort och fin. Och frökens ögon... och håret.

(EXPERTEN smeker hennes hår.)

SAJMA

Kamrat?

*(EXPERTEN greppar tag om SAJMAS bröst. Hon ger honom en örfil.
DOMAREN slår sin klubba i bordet.)*

DOMAREN

Stämningsansökan avslås. Partikommittén i Glamočs kommun får själv utreda ärendet. Under tiden går fröken tillbaka till arbetsförmedlingen.

SAJMA

God dag.

ARBETSFÖRMEDLAREN

Är du muslim?

SAJMA

Jag vill ha ett arbete.

ARBETSFÖRMEDLAREN

Du är muslim, eller hur?

SAJMA

Ett arbete.

ARBETSFÖRMEDLAREN

Kom hit.

(SAJMA går tveksamt närmare.)

ARBETSFÖRMEDLAREN

Kom hit och lägg dig på bordet.

(SAJMA backar. ARBETSFÖRMEDLAREN sliter tag i henne och tvingar ner henne på bordet.)

ARBETSFÖRMEDLAREN

Visa mig vad du kan.

SAJMA

Nej!

ARBETSFÖRMEDLAREN

Visa mig! Lilla muslim. Muslimhora!

(Våldsam kamp, SAJMA sliter sig till sist lös och springer därifrån. MIRA tröstar henne.)

SAJMA

Nu räcker det, Mira. Nu lämnar jag Glamoč.

MIRA

Buu. Jag röstar emot.

SAJMA

Följ med till Travnik då. Storstan! Det bor femtontusen personer där.

MIRA

Jag ska plugga klart först. Och komma in på juristskolan.

SAJMA

Äh, du kommer gifta dig med nån bonde med mustasch och få åtta barn och hängpattar ner till knäna...

MIRA

Håll truten.

SAJMA

Vi får skriva brev.

MIRA

Ja.

Scen 13.

(I Travnik. En KOMMUNTJÄNSTEMAN tar emot vid sitt skrivbord.)

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Då ska vi se... Fröken vill ha ett arbete, ja. Men jag ser att fröken har ett pågående ärende i Glamočs kommun. Jag talade just med kommittépresidenten där. Så vi kan dessvärre inte hjälpa fröken.

(En SEKRETERARE kommer med en kopp kaffe till KOMMUNTJÄNSTEMANNEN.)

SEKRETERAREN

Ert kaffe.

(SAJMA rycker åt sig kaffekoppen, lutar sig tillbaka och dricker utstuderat lugnt.)

SAJMA

Kamrat, hädanefter blir det så här. När ni dricker kaffe dricker jag med. När ni äter lunch äter jag med. När ni går på toaletten går jag med. Vart ni än går följer jag med. Till och med när ni går hem för att sova.

(KOMMUNTJÄNSTEMANNEN reser sig, SAJMA också. KOMMUNTJÄNSTEMANNEN går iväg, SAJMA följer efter honom. Fram och tillbaka, ut ur kontoret och tillbaka in igen, länge. KOMMUNTJÄNSTEMANNEN blir alltmer irriterad. Till slut lyfter han en telefonlur.)

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Hallå, polisen?

(Två POLISER dyker upp.)

POLIS 1

Vad står på här?

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Grip henne.

POLIS 2

Vad har hon gjort?

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Hon förföljer mig.

POLIS 1

Varför det?

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Hon kräver att jag ska ge henne ett arbete.

POLIS 2

Det är inget brott.

(POLISERNA går igen. SAJMA fortsätter att följa efter KOMMUNTJÄNSTEMANNEN, drickande ur hans kaffekopp. Hon börjar knäppa honom på näsan, härma honom, knuffa honom, osv. Hon förnedrar honom fullständigt och han gör lama försök att freda sig. Till slut tar han fram ett papper och slänger efter henne.)

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Här. Här har du.

(SAJMA tar upp papperet och läser.)

KOMMUNTJÄNSTEMANNEN

Här har du ett jobb. I en kiosk.

Scen 14.

SAJMA

Så är det sagt: Längs Furstens arm löper tre grova ärr. De står för de tre religionerna - muslimerna, katolikerna och de ortodoxa. Det betyder att hon är den som ska skapa fred och sämja mellan alla religioner. Se här, tummen och lillfingret är orörliga. Mellan dem kan Fursten bara stoppa in två fingrar från andra handen. Vad betyder det? (*Paus.*) Det betyder att hon bara kommer att ha kärlek och politik i sitt liv. Om det funnits plats för tre fingrar hade hon varit tvungen att ta med religion också. (*Paus.*) Religion... religion är en epidemi. Den kommer aldrig att få nåt utrymme i hennes liv. Men kärleken... När kommer kärleken? Nu kommer den.

Scen 15.

(För första gången närmar SAJMA sig IVAN.)

SAJMA

Ivan?

(IVAN tittar upp från pusslet.)

SAJMA

Ivan, hur går det?

IVAN

Jag tror inte pusslet är komplett. Du ser, slottet här...

SAJMA

Jag tänkte att du skulle vara med nu.

IVAN

Vad ska jag göra?

SAJMA

Du ska vara med. Du kommer in nu. Jag står i kiosken och du kommer dit.

IVAN

Jaså. Nej, nej, nej.

SAJMA

Jo. Ivan, nu är det du.

IVAN

Jag vill inte.

SAJMA

Du måste!

IVAN

Kom, sätt dig här. Kan du se var den här röda biten passar? Jag har letat och...

SAJMA

Nu kommer han! Nu kommer Ivan! Nu kommer mannen vi alla har väntat på. (*Söker gensvar från ENSEMBLEN och publiken.*) Den starkaste, vackraste, tryggaste mannen i världen. Här är han. Ivan!

(*SAJMA applåderar. ENSEMBLEN hänger på. Kanske trumvirvel eller musiktrudelutt.*)

IVAN

Kan du inte bara sätta dig ner en stund?

SAJMA

(*Drar hårt i IVAN.*) Kom nu! (*Till publiken:*) Stor applåd för Ivan!

IVAN

Ja, ja, ja.

SAJMA

Här är kiosken. Här står jag, och så kommer du och köper cigaretter.

IVAN

Ja, jag vet. (*Börjar spela rollen som sig själv:*) Tjena tjena.

SAJMA

Nej, nej, vänta. En tjej kommer och köper cigaretter i kiosken.

IVAN

Jaså.

SAJMA

Och så börjar hon och jag prata.

TJEJEN

Häng med mig och ta en drink på Arméns hem ikväll. Det finns en kille där som jag gärna vill träffa.

SAJMA

(Till IVAN:)

Nu kommer du!

IVAN

Tjena tjena.

(TJEJEN försöker prata med IVAN men SAJMA knuffar undan henne handgripligen.)

SAJMA

Ivan pratar inte med den där andra tjejen på hela kvällen. Bara med mig. *(Till IVAN, kokett:)* Njaae, jag kommer från en liten by, ganska gullig och så, men väldigt tråkig, så jag flyttade hit till stan. Var kommer du ifrån?

IVAN

Makedonien.

SAJMA

Jaha.

(Paus.)

IVAN

Får jag följa dig hem?

SAJMA

Nej tack, jag klarar mig själv.

IVAN

Visst.

SAJMA

Nästa dag kommer han till kiosken.

IVAN

Cigarretter, tack.

SAJMA

Varsågod.

IVAN

Vill du ta en kopp te?

SAJMA

Jag jobbar.

IVAN

Jag kan hämta.

(IVAN hämtar tekoppar från bordet.)

SAJMA

Han sitter inne i kiosken hela dagen och dricker te och pratar.

IVAN

Blir det krig tror du?

SAJMA

Nej.

IVAN

Får jag bjuda dig på stadshotellet ikväll?

(På stadshotellet. Musik.)

SAJMA

Vit duk och fin stol och piano. Och jag kan inte skära schnitzeln.
Gaffeln, det går inte.

IVAN

Vill du att jag ska hjälpa dig?

SAJMA

(Nickar.)

IVAN

Ska vi dansa?

(De dansar.)

IVAN

Får jag kyssa dig?

(De kysser varandra.)

SAJMA

En ärlig kyss. Och två... och tre... och fyra.

IVAN

Var ska vi bo?

SAJMA

Hur många rum ska vi ha?

IVAN

Hus eller lägenhet?

SAJMA

Slott! Med guldtapeter.

IVAN

Och silverdörrar...

(Tvärt avbrott, musiken slutar.)

SAJMA

Ivan, jag har varit hos läkaren. Jag är gravid.

IVAN

Men jag vill inte gifta mig än.

SAJMA

Jag ska aldrig gifta mig.

IVAN

Ska jag inte få träffa barnet?

SAJMA

Du ska få träffa vårt barn precis så mycket du vill. Men du kanske tycker att jag ska ta bort det?

IVAN

Det bestämmer du.

SAJMA

Magen växer och växer. Och oäktingen som ligger därinne är inte välkommen nånstans. Inte i kiosken.

KIOSKCHEFEN

Är fröken gravid? Då får hon se sig om efter ett nytt arbete.

SAJMA

Och inte i hyreshuset.

HYRESVÄRDINNAN

Är fröken gravid? Då får hon se sig om efter en ny lägenhet.

SAJMA

Efter sex månader ser magen ut som att den ska spricka. *(Till EN MANLIG OBSTETRIKER:)* Doktorn, snälla, jag är så orolig, jag vet inte om...

MANLIGE OBSTETRIKERN

Fröken ska ta de här tableterna.

(SAJMA tar tableterna, tvekar, stoppar dem i munnen men spottar till sist ut dem. Hon visar upp dem för EN KVINNLIG APOTEKARE i vit rock.)

SAJMA

Jag skulle ta de här...

KVINNLIGA APOTEKAREN

Herregud, vem har gett dig de här? Du skulle ha... Du hade förlorat barnet.

Scen 16.

SAJMA

Det här barnet ska inte dö. Det här barnet ska födas. (*Paus.*) Nu föds han. Just i detta ögonblick föds vår son, och han ska heta Darko för han är en gåva.

(*Paus.*)

MODERN

Darko?

SAJMA

Ja, mor. Darko.

MODERN

Det är inget muslimskt namn.

SAJMA

Nej, mor.

MODERN

Och... Ivan? Hette han så?

SAJMA

Ja.

MODERN

Sa du att han är makedonier?

SAJMA

Ja.

MODERN

Hur ska det bli med det hade du tänkt?

SAJMA

(Svarar inte.)

MODERN

Ja, jag tror inte att dina morbröder och dina kusiner kommer att bli glada. De kommer inte att gå med på det här påhittet. Och vad tror du din kaffir till man gör då? Tänk om den där Ivan kommer hit till byn och slår ihjäl våra släktingar? Va?

(SAJMA letar fram ett papper och ger det till IVAN.)

SAJMA

Här, Ivan.

IVAN

Ska det vara... Är det brevet från mina föräldrar?

SAJMA

Ja. Läs det högt.

IVAN

(Läser:)

"Käre Ivan, du kan inte leva under de här omständigheterna. Begriper du inte att folk pratar om oss? Olyckan har skett, det var Guds vilja, men den muslimska flickan måste ta barnet med sig och flytta nån annanstans. Ju förr desto bättre. Vi får hjälpas åt att betala underhållet."

SAJMA

Vad gör du då, Ivan, vad gör du då!?

(IVAN river sönder brevet.)

SAJMA

(Förtjust.)

Och så säger du...!

IVAN

Kära mor och far. Sajma och jag ska gifta oss.

MODERN

Vad?

IVAN

Så skicka min födelseattest med en gång. Ni är också välkomna på bröllopet. Förresten väntar vi vårt andra barn.

MODERN

En till?

SAJMA

Ja. Jasmin. Fyra dagar efter bröllopet kommer han. Och nu är allting bra. Jag har inget arbete, vi trängs i Ivans lilla lägenhet med två småpojkar, men allting är bra. *(Paus.)* Och det är fortfarande inte krig.

Scen 17.

SAJMA

Så är det sagt: Kriget kommer att handla om vem som är Muhammed och vem som är Jesus. Först när människorna förstår att de två är samma person - då kommer det att bli fred. (*Paus.*) Både Jesus och Muhammed hade friska händer. Det är därför de kristna lyfter handen och gör korstecknet. Och det är därför muslimerna sätter båda händerna framför sig när de ber. Men furstens hand kommer att vara skadad. Det betyder att hon är förbunden med både Muhammed och Jesus, men att hon är helt annorlunda än de. Det betyder att hon är den som ska hjälpa människorna att bli fria från religionen. Att bli fria från krigshetsarna. Från shaitanerna.

Scen 18.

IVAN

Nu är allt möjligt. Fred, arbete och hälsa. Våra barn ska få bära vilka namn de vill.

SAJMA

Tito är död. Men landet håller ihop.

IVAN

Vi ska bygga upp ett nytt tredje Jugoslavien.

FOLKBOKFÖRINGSTJÄNSTEMANNEN

Goddag, jag kommer från folkbokföringen.

SAJMA

Välkommen.

FOLKBOKFÖRINGSTJÄNSTEMANNEN

Sajma... Ja, att döma av ditt namn så är du bosnier, med islam som religiös tillhörighet.

SAJMA

Nej.

FOLKBOKFÖRINGSTJÄNSTEMANNEN

(Hör inte på.)

Och din man, Ivan, han är makedonier och ortodox, eller hur?

SAJMA

Nej.

FOLKBOKFÖRINGSTJÄNSTEMANNEN

Förlåt?

SAJMA

Sudda ut det där. Sen skriver du så här för både mig och Ivan:
Nationalitet - jugoslav. Religiös tillhörighet - ateist.

FOLKBOKFÖRINGSTJÄNSTEMANNEN

Mhm. Fast inte så länge till.

SAJMA

Det börjar med att företaget som jag jobbar på ska delas upp.

MODERN

Ska du verkligen arbeta?

SAJMA

Ja.

MODERN

Med din hand? Och två små barn?

SAJMA

Ja.

MODERN

Kan inte den där Ivan försörja er?

SAJMA

Jag har ett nytt arbete. På Agroprom.

MODERN

Vad är det?

SAJMA

Statligt livsmedelsföretag. Vi ordnar kött till hela Jugoslavien.

MODERN

Nåt som Tito hittat på förstås.

SAJMA

Tito är död nu, mor.

MODERN

Ja, och det tackar jag Gud för varje dag.

SAJMA

I alla fall - Agroprom består av sex enheter med sex direktörer. Och en dag har de bestämt att varje enhet ska bli ett eget företag. Så alla anställda flyttas om.

INDUSTRIDIREKTÖREN

Serberna ska vara där, och kroaterna där, muslimerna ska vara där, och makedonierna där.

SAJMA

Och jag då?

INDUSTRIDIREKTÖREN

Du kan inte gå med muslimerna, för du har gift dig med en makedonier. Och han har fel tro enligt serberna. Och du är ju inte kroat. Äh, du får sparken.

SAJMA

Vad? Vi måste avsätta direktören! Facket, hjälp mig!

FACKKOMBUDET

Avsätt honom!

SAJMA

Avsätt honom!

SAJMA och FACKOMBUDET

Avsätt honom!

SAJMA

Han är en skurk.

FACKOMBUDET

Han är en mutkolv.

SAJMA

Han lurar bönderna och låter politikerna ta allt kött.

FACKOMBUDET

Det finns inga kollektivavtal.

SAJMA

Det finns inget anställningsskydd.

FACKOMBUDET

Vi sätter eld på fabriken om han inte avgår.

SAJMA

Avsätt honom!

FACKOMBUDET

Avsätt den där jävla serben!

(SAJMA tystnar.)

SAJMA

Alla viktiga poster i Travnik besätts av muslimer och kroater. I andra städer är det serber som tar över allting. Nationalitet och religion, nationalitet och religion. Det är det enda som räknas numera. Och fort går det. Ivan?

IVAN

Ja.

SAJMA

Jag är orolig för barnen.

IVAN

Ta den här.

(IVAN ger SAJMA någonting som symboliserar en pistol. SAJMA avfyrar den.)

SAJMA

När det första skottet avfyras i Bosnien är det redan fullt krig i Kroatien. Ivan kan bli inkallad när som helst. Folk har börjat prata om varandra som "serben", "turken" och "kroaten" istället för att använda förnamn. Nu exploderar hela Jugoslavien.

(Musik.)

Scen 19.

(SAJMA får syn på MIRA.)

SAJMA

Mira! Mira!

MIRA

Hej.

(SAJMA försöker krama om MIRA men får ingen respons.)

SAJMA

Åh så länge sen! Hur mår du?

MIRA

Jag kan inte...

SAJMA

Vad gör du nu? Inga hängpattar i alla...

(MIRA avbryter. Hon är inte ett dugg road.)

MIRA

Jag vet inte vad jag ska säga. Det är svåra tider nu. Vi har ingenting. Min man har inget arbete. Det var en muslim som skulle ha hans jobb.

SAJMA

Har du... har ni barn?

MIRA

Nej. Det blev inte så. Men du ska ha, ser jag.

SAJMA

Ja. Vårt tredje barn är på väg.

MIRA

Det är så ni gör, va? Ni muslimer. Föder så många barn som möjligt så ni kan ta över landet. Eller hur? Men det är slut med det nu. Hör du det?

SAJMA

Men Mira...

MIRA

Det är slut med det nu!

(Paus.)

SAJMA

Vart tog du vägen sen? Jag har ingen aning om vad som hände dig under kriget.

MIRA

Vi sågs aldrig igen.

SAJMA

Men nu är du äntligen här.

MIRA

Nej, Sajma. Jag är inte här.

(Paus.)

SAJMA

Vi måste fly. Ivan, vi måste fly.

Scen 20.

(Musik.)

SAJMA

Så är det sagt: Fursten ska fly från sitt hemland. Hon ska ta sin familj på ryggen och fly över berg, över dal, över land och över vatten. Hack i häl på henne ska shaitanerna följa, deras röda ögon som eld och deras tunga steg som åska. Långt, långt ska hon färdas, hela vägen till det nya landet i fjärran.

Scen 21.

GRÄNSPOLIS

Varför har du lämnat ditt hemland?

SAJMA

Tre dygn i buss. Vi sover i gymnastiksalar på madrasser. Det ösregnar. Potatis till lunch. Polisen förhör oss i sammanlagt fem minuter.

GRÄNSPOLIS

Varför har du lämnat ditt hemland?

SAJMA

För att inte falla offer för nationalism och religion.

GRÄNSPOLIS

Mhm.

SAJMA

Potatis till middag. En man slänger sin mat i ansiktet på Ivan. Ett barn jagar Jasmin och slår honom med en gunga så han måste sy nio stygn. Nu bor vi i en sommarstuga någonstans. Det är sexton kvadratmeter och så kallt att potatisen fryser.

SVENSK TJÄNSTEMAN

Du ska veta att vi svenskar ser jämlikt på er alla. Det spelar ingen roll om ni är serber, muslimer, kroater, albaner eller zigenare.

SAJMA

Och jag då, som inte är nåt av det? Hur ser ni på mig?

SVENSK TJÄNSTEMAN

(Skrattar.) Jaha, då ska vi se... Ansökan om uppehållstillstånd avslås. Ni kommer att skickas tillbaka antingen till Slovenien eller Makedonien.

SAJMA

Vi överklagar.

SVENSK TJÄNSTEMAN

Överklagan avslås. Om en vecka skickas ni tillbaka till... nu ska vi se... Makedonien.

SAJMA

Vi överklagar.

SVENSK TJÄNSTEMAN

Tyvärr, det kan ni inte.

SAJMA

Vi har ingenting i Makedonien.

SVENSK TJÄNSTEMAN

Din man är makedonier. Du ska veta att det kommer otroligt många muslimer från Bosnien just nu. Alla behöver skydd, och nu sitter ni faktiskt här och tar deras plats ifrån dem. Ni har fått ert avslag. Här är flygbiljetten. Nu packar ni väskorna och lämnar Sverige ögonaböj.

SAJMA

Jag vägrar.

SVENSK TJÄNSTEMAN

Tack för idag.

SAJMA

Jag rör mig inte ur fläcken.

(TJÄNSTEMANNEN gör några valhänta försök att få SAJMA att resa sig. När det misslyckas kallar hon på förstärkning, och med gemensamma krafter försöker de släpa iväg henne. SAJMA håller sig fast i stolen. Till sist kastar hon sig på golvet och flaxar med armar och ben. TJÄNSTEMANNEN ger upp, tecknar med fingret mot huvudet att SAJMA är galen, och går och hämtar en PSYKIATER.)

SAJMA

Jag vill inte flyga! Jag vill inte flyga! Jag vill inte flyga!

(PSYKIATERN kommer fram och hukar bredvid SAJMA.)

PSYKIATERN

Sajma? Sajma, varför vill du inte åka hem till ditt land?

SAJMA

Vilket land?

PSYKIATERN

Jugoslavien.

SAJMA

Det landet finns inte längre.

PSYKIATERN

Varför vill du inte åka hem till Makedonien då?

SAJMA

Det är inte mitt hem. Och där finns bara våld.

PSYKIATERN

Men du förstår väl att du inte kan ligga kvar här?

SAJMA

Jag vill inte flyga! Jag vill inte flyga! Ivan! Ivan!

(PSYKIATERN suckar och ser sig om. IVAN kommer och bär/släpar bort SAJMA. Allmänt tumult, alla pratar i munnen på varandra.)

SAJMA

(Sjunger aggressivt:)

Alla pionjärer små, sanna militärer
Växer högre varje dag, som det gröna gräset
Död åt fascismen
frihet åt vårt starka folk
Mor och far är stolta över sina pionjärer

IVAN

Lugn nu, Sajma.

TJÄNSTEMANNEN

(Ropar över sången:)

Ni inkvarteras på flyktingförläggning i väntan på avvisning. Inom de närmaste dagarna kommer polisen och hämtar er!

(IVAN försöker lugna SAJMA och föra henne åt sidan. Hon knuffar undan honom brutalt. Han lämnar scenen. SAJMAS utbrott fortsätter ända tills MODERN kommer fram till henne.)

Scen 22.

SAJMA

Mor?

MODERN

Jag vill inte bo i det här landet.

SAJMA

Är du i Sverige? Hur kom du hit?

MODERN

Det var din morbror som tvingade hit mig. Och nu har jag fått ett sånt där uppehållstillstånd. Du får ta och köpa en ny servis åt mig. Hur ska jag kunna veta att det inte har serverats fläsk på den här? Du äter väl fläsk nu, du som är gift med en kaffir? Titta, där är en kyrka med ett stort kors på. Tvi! Vad är det där för barn som Darko och Jasmin leker med?

SAJMA

Jag vet inte vad de heter.

MODERN

Serber eller kroater?

SAJMA

De är svenskar, mor.

MODERN

Katolska eller ortodoxa svenskar?

SAJMA

(*Tvekar.*) Mor? (*Paus.*) Mor, kan du hjälpa oss? Kan du säga till polisen att du behöver ha mig här i Sverige för att ta hand om dig?

MODERN

Varför det?

SAJMA

Då kanske vi får stanna.

MODERN

Jag ska inte vara kvar i det här förfärliga landet har jag sagt.

SAJMA

Men mor...

MODERN

Och du ska väl klara dig själv som vanligt. Aldrig har du lyssnat vare sig på mig eller på Gud. Om Gud vill att du ska bli hängd för dina synder, så får det vara så.

SAJMA

Jag hoppas att din Gud straffar dig så som du har straffat mig. Jag hoppas att du ruttnar bort och förtvinar som min hand har gjort. Jag hoppas att du aldrig får se ditt tredje barnbarn.

MODERN

Där fick du rätt. Jag kom aldrig ifrån Sverige. Mitt gamla hjärta stannade och sen föddes barnet.

SAJMA

Ja. Du dog, mor. Och Dennis föddes. Nästan ett svenskt namn. Det var pojkarna som hittade på det. Vi flyttades hit till flyktingförläggningen. När som helst ska polisen komma. Vi väntar och väntar. Och plötsligt började jag minnas.

Scen 23.

(Musik. Återknyttande till scen 1. SAJMA kanske klär sig i sina furstekläder och gör en ny pampig entré.)

SAJMA

En dag lyfter Dennis sitt huvud i vaggan. Den lille, lille Dennis gör ena handen fri och lyfter långsamt på huvudet. Precis som profeten gjorde när han var nyfödd. Det betyder nåt. Det betyder att Dennis ska bli nånting stort. Och då ser jag en bild framför mig. Jag minns hur mor berättade för mig, hon berättade att jag gjorde likadant när jag var spädbarn. Jag lyfte mitt huvud eftersom jag var ämnad för stordåd. *(Paus.)* Plötsligt står allting så klart. Alla berättelser kommer tillbaka. Hur har jag kunnat glömma så länge? Hur har jag kunnat glömma vem jag är? Så är det sagt: Det ska födas en flicka i Bosnien. Ett sånt barn föds bara vart hundra år. Flickan ska växa upp och bli en furste. Längs hennes högra arm löper tecknet, de tre ärren som står för de tre religionerna. Shaitanerna vill döda henne. Shaitanerna vill att kriget ska vara för evigt. Men Fursten har kommit till jorden för att befria människorna. Jag minns allt. Jag skriver ner allt. För att bli människa på riktigt måste man beskriva sitt liv. För att bli furste måste man beskriva sitt liv. Jag är Fursten! Jag är Fursten! *(Paus.)* Mor? Mor, visst är jag Fursten?

(MODERN svarar inte.)

SAJMA

Mor? Var är du?

MODERN

Sajma, jag hör dig inte.

SAJMA

Mor, säg att jag är Fursten. Berätta om allt du lärde mig när jag var liten.

MODERN

Jag kan inte höra dig. Och jag kan inte berätta nånting.

SAJMA

Men jag lovar att lyssna. Jag vill att du ska berätta. Jag vill att du ska vara här.

MODERN

Jag kan inte vara här.

SAJMA

Men mor?

MIRA

Hör du inte vad hon säger? Hon är inte här. Vi är inte här.

(Paus. SHAITANERNA närmar sig.)

MODERN

Ivan är också försvunnen, eller hur?

MIRA

Var är dina barn?

MODERN

Du är ensam.

MIRA

Du är ensam i ett främmande land som inte vill ha dig.

MODERN

Polisen står utanför dörren. De har omringat huset.

MIRA

Shaitanerna är här. De har kommit för att döda dig.

MODERN

De har redan dödat Dennis. Och Jasmin. Och Darko.

MIRA

Nu tar de dig. Och kriget kommer att fortsätta för evigt.

(SHAITANERNA och resten av ENSEMBLEN är nära nu. De omringar SAJMA. Hon är skräckslagen. Musik och ljud tornar upp sig. Hotfull sång/talkör. Våldsamt klimax.)

SAJMA

Ivan? Ivan!

(MODERN, MIRA och ENSEMBLEN lämnar scenen - eller så lösgör sig SAJMA från dem och springer mot IVAN.)

Scen 24.

SAJMA

Ivan!

(IVAN kommer snabbt tillbaka in på scenen. Han bär på ett spädbarn - Dennis - och en stor kopp te.)

IVAN

Ja! Vad är det?

SAJMA

Ivan!

IVAN

Titta, Dennis har vaknat.

SAJMA

Är du här? Är du här på riktigt?

IVAN

Ja.

SAJMA

Och pojkarna? Var är Darko och Jasmin?

IVAN

De spelar tv-spel.

SAJMA

Var?

IVAN

I köket.

SAJMA

Är du säker?

IVAN

De sitter där ute och spelar.

SAJMA

Har du sett dem?

IVAN

Ja. Jag var ju där nyss.

SAJMA

Ge mig Dennis.

IVAN

Vad är det?

SAJMA

Ge mig Dennis! Vi måste gömma oss! Shaitanerna är här. Shaitanerna har skickat hit svenska polisen för att hämta oss. Vi måste upp... Vi måste gömma oss högt, vi är höga personer, vi måste upp på vinden. Ge mig Dennis! Spindlarna hjälper oss. Släpp!

(IVAN släpper inte spädbarnet.)

IVAN

Sajma!

SAJMA

Släpp!

(Kamp om barnet. Till sist sliter SAJMA så våldsamt att hon och barnet faller baklänges - och får IVANS heta te över sig. Paus. Tiden står stilla. Kanske musik, kanske ljus. Allt förändras.)

Scen 24.

(SAJMA och IVAN med Dennis på en vårdcentral. Allra helst är detta en ny plats på scenen som inte använts förut. LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN spelas av en skådespelare som inte varit med på scenen tidigare. Hen är godmodig och empatisk.)

SAJMA

Han har bränt sig. Han har bränt sig på kokande vatten.

LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

Jaha. Oj då. Det är nog ingen fara. Så ja, vi ska bara badda lite här... och sen förbinda. Räcker du mig saxen där är du snäll. Det är ingen fara. Sådär! Då var det klart!

SAJMA

Bara så?

LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

Bara så. Det kommer att vara lite rött en vecka men det blir ingenting permanent. Inget ärr eller så.

(Paus.)

IVAN

Tack.

LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

Det var så lite.

(LÄKAREN förväntar sig att de ska gå. Hen börjar städa undan, men IVAN och SAJMA sitter kvar i tystnad. Paus.)

LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

(Till SAJMA:) Du... får jag fråga. Vad är det som har hänt med din hand?

(Paus. IVAN ser på SAJMA.)

SAJMA

Det föddes en flicka i Bosnien. I en by som heter Isekovci. Flickan var sex år och var ute och lekte. Hon klättrade upp för en klippa, för där uppe var ett stort spindelnät som hon gärna ville titta på. Och så sträckte hon sig efter spindelnätet, längre och längre, tills hon ramlade ner och landade på sin hand.

(Paus. LÄKAREN väntar på en fortsättning.)

SAJMA

(Härmar sin mor:)

"Sajma, vad har du gjort! Har du brutit armen? Tror du att vi har råd med nån doktor? Alla doktorer är vlacher och vill bara ha pengar. Tvi!"

(SAJMA plockar upp något som kan symbolisera två brädor och ett rep.)

SAJMA

"Det här är allt som behövs!" Hon satte en bräda under armen och den andra ovanpå. Sen drog hon åt, så hårt hon kunde, med tre tjocka rep. Flickan hade så ont, så ont, men hon skulle bara vara tyst och sova. *(Paus.)* De åkte inte till sjukhuset i Livno förrän efter flera veckor. Armen var svart och svullen som en trädstam. Det rann mörkt blod ur den och den var full av mask. Flickan hade slutat äta för längesen och drack bara vatten. Doktorn gjorde vad han kunde. Så var det. Det var allt.

(Paus.)

LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

Er son Dennis mår i alla fall bara bra. Ta hand om er nu.

SAJMA

Får vi stanna här en stund?

LÄKAREN PÅ VÅRDCENTRALEN

Ni kan stanna så länge ni vill.

(IVAN håller Dennis. SAJMA tar fram sin anteckningsbok och börjar skriva. En stund förflyter. SAJMA och IVAN möts. Kanske hörs lugn musik och de dansar stillsamt.)

SLUT